

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ:
робоча програма для студентів
спеціальності 051 "Економіка"
другого (магістерського) рівня

Укладач:

д.е.н., професор Шиян Д. В.

Відповідальний за випуск

д.е.н., професор Шиян Д. В.

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018

УДК 658.14/17(07)

Р.58

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства та менеджменту.

Протокол № 1 від 28 серпня 2017 р.

Корпоративні фінанси: робоча програма для студентів спеціальності 051 "Економіка" другого (магістерського) рівня/ укл. Д. В. Шиян. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 54 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних занять, матеріали щодо закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня.

Вступ

Сучасна економіка характеризується процесами глобалізації, які супроводжуються розвитком корпоративного сектора. Створення корпоративних структур відповідає інтересам як держави, так і приватного бізнесу. Значний вплив розвитку корпорацій на національні фінансові ринки та особливості організації корпоративних фінансів потребують особливої уваги до проблем управління фінансами з метою досягнення стійкого фінансового стану корпорацій. Суттєва роль в вирішенні цих проблем належить фінансовому менеджменту, який виступає одним із методів спостереження та пристосування до постійно змінюваних умов ринку. Фінансовий менеджмент є головним елементом фінансового управління і аудиту.

Основною метою управління фінансами корпорацій є одержання максимальної кількості інформації, яка об'єктивно і точно дасть змогу оцінити фінансовий стан, зміни в структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами і кредиторами, і відпрацювати достовірні припущення і заходи для покращення фінансових умов діяльності корпорації. Практично всі користувачі фінансових звітів корпорацій використовують методи фінансового менеджменту для прийняття рішень з оптимізації своїх інтересів. Ці рішення приймаються в сфері формування дивідендної та інвестиційної політики, оптимізації структури капіталу та інших аспектів управління фінансами корпорацій.

Суттєве значення в управлінні фінансами відіграє людський фактор. Фінансовий менеджмент базується, з одного боку, на повному розумінні бухгалтерського обліку, його мови, значенні, змісту і обмеженості фінансової інформації, вміщеній у звітності, з другого – на спеціальних прийомах економічного аналізу. Аналітик повинен знати і відчувати зв'язок економічної теорії, бухгалтерського обліку, економіки, фінансів, банківської справи та інших спеціальних знань, спрямованих на вилучення конкретної інформації, її обробки, узагальнення та висновків.

Навчальна дисципліна «Корпоративні фінанси» є навчальною дисципліною яка вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» другого (магістерського) рівня..

1. Опис навчальної дисципліни

Опис навчальної дисципліни наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Структура навчальної дисципліни «Корпоративні фінанси»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	05 Соціальні та поведінкові науки	Додаткова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 051 «Економіка»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 150		1-м	1-м
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: Другий (магістрський)	Лекції	
		20 год	8
		Практичні, семінарські	
		20 год	14
		Самостійна робота	
		110 год	248
		Вид контролю	
		екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36,4%.

для заочної форми навчання – 8,9 %.

Робоча програма містить 2 модулі, контрольні запитання до них, переліки тем семінарських та практичних занять, запропоновану тематику есе або доповідей, питання для самостійної роботи студентів, характеристику системи поточного й підсумкового контролю, а також рекомендовану літературу.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо використання системи знань з управління фінансами корпорацій, визначення стратегії і тактики фінансового забезпечення корпорацій, набуття необхідної сукупності теоретичних і практичних знань, вмінь та навичок для використання технологій та інструментарію фінансового управління корпораціями.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання:**

дослідити теоретичні основи організації фінансів корпорацій та реалізації фінансового менеджменту;

оволодіти вмінням використання знань щодо основ організації фінансів корпорацій та реалізації фінансового менеджменту в умовах практичної діяльності або у процесі навчання для ефективного формування, розподілення та управління фінансовими ресурсами корпорацій на основі результатів аналізу та планування з метою формування оптимальних стратегічних і тактичних напрямів їх функціонування;

провести аналіз взаємозв'язків структурних елементів системи забезпечення фінансового менеджменту та оволодіти вмінням використання їх практичної демонстрації для прийняття оптимальних фінансових рішень щодо визначення активів та джерел фінансування з метою забезпечення необхідного фінансового стану корпорацій.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є фінансові ресурси корпорацій, їх обіг та ефективність використання в процесі господарської діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є форми та методи виявлення економічних законів і закономірностей щодо управління фінансовими ресурсами корпорацій.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Теоретичною і методологічною базою вивчення фінансів корпорацій є дисципліни гуманітарного та загальноекономічного циклів, «Історія економічних вчень», «Мікроекономіка», «Статистика», «Економіка підприємств», «Гроші і кредит», «Економічне управління підприємством», «Стратегія підприємства», «Обґрунтування господарських рішень і оцінка ризиків».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

основи фінансового управління, методи визначення стратегії і тактики фінансового забезпечення корпорації, активів та джерел фінансування для вирішення конкретних фінансових завдань з метою забезпечення необхідного фінансового стану корпорації.

вміти здійснювати:

діагностику результатів фінансової діяльності корпорації в умовах недостатньої інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень щодо забезпечення її необхідного фінансового стану;

планування фінансових показників діяльності на основі визначення основних складових прогнозного звіту про фінансові результати та прогнозного балансу корпорації;

прийняття рішень щодо управління грошовими потоками корпорації на основі результатів аналізу руху коштів господарюючого суб'єкта з метою формування оптимальних прогнозних сценаріїв;

визначення вартості грошей у часі на основі володіння певними методиками визначення її рівня з метою використання отриманих результатів оцінки у фінансових розрахунках;

прийняття рішень щодо управління прибутком на основі результатів оцінки, аналізу та планування основних показників фінансово-господарської діяльності корпорації;

прийняття управлінських рішень щодо управління величиною і структурою оборотних активів на основі результатів оцінки джерел формування, структури та розміщення оборотного капіталу корпорації;

формування оптимальної структури капіталу підприємства на основі результатів аналізу ефективності використання джерел фінансування діяльності корпорації з використанням методик оцінки вартості капіталу та моделювання структури капіталу;

прийняття ефективних управлінських рішень щодо формування оптимального інвестиційного портфелю корпорації на основі результатів аналізу фінансового ринку та оцінки реальних проектів і фінансових інвестицій з використанням методичного інструментарію імітаційного моделювання Марковиця і Шарпа.

Структуру навчальних елементів за професійними компетентностями, які отримують студенти після вивчення навчальної

дисципліни, наведено у табл. 2.1. Структурні елементи компетентностей, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни, наведені в табл. 2.2.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
КФ*.1	Знання, вміння та навички щодо використання інструментарію управління корпоративними фінансами у процесі прийняття управлінських рішень	Вміння до дослідження передового досвіду у сфері фінансового менеджменту та використання принципів аналітичної роботи фінансової сфери корпорації
		Вміння розробляти аналітичні звіти та коментарі фінансового становища підприємств, використати інформацію для прийняття управлінських рішень
		Вміння обґрунтовувати та забезпечувати прийняття управлінських рішень на основі рекомендацій сформульованих в результаті читання фінансової звітності корпорації
		Вміння обґрунтовувати та забезпечувати прийняття управлінських рішень щодо оптимізації портфеля цінних паперів.
		Вміння визначати основні складові прогнозного звіту про фінансові результати й прогнозний баланс та складати прогнозну фінансову звітність
КФ*.2	Знання, вміння та навички щодо формування та оцінювання ефективності функціонування системи управління корпоративними фінансами підприємства	Формувати висновки щодо фінансових результатів фінансово-господарської діяльності корпорації та визначати її дивідендну політику
		Оцінювати джерела формування, структури та розміщення оборотного капіталу корпорації, визначати та оцінювати вплив ефективності використання нематеріальних активів на фінансові результати діяльності корпорації
		Контролювати рівень ефективності використання джерел фінансування діяльності корпорації, моделювати структуру капіталу на основі теорії структури Модільяні-Мільнера
КФ –корпоративні фінанси		

**Структура складових елементів професійних компетентностей з навчальної дисципліни
«Корпоративні фінанси» за Національною рамкою кваліфікацій України**

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів					
Розв'язувати задачі та проблеми аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорації	Сутність понять «менеджмент» «фінанси», «грошові потоки»	Концептуальні знання щодо функцій та принципів організації фінансів корпорацій. Розуміння предмету та методу фінансового менеджменту	Розв'язання завдань і проблем аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорацій на основі результатів аналізу теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту. Проводження дослідницької діяльності щодо передового досвіду щодо основ організації фінансів та фінансового менеджменту	Донесення власних висновків щодо прийнятого управлінського рішення в галузі аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорації на основі результатів аналізу теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту до фахівців і нефіхівців	Відповідальність за розвиток дослідницької діяльності щодо основ організації фінансів корпорацій та фінансового менеджменту
Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок					
Розв'язувати задачі аналізу фінансового	Сутність понять «фінансовий ринок»,	Знання механізму функціонування фінансового ринку.	Здатність аналізувати нормативну та законодавчу базу щодо регулювання	Донесення власних висновків щодо пошуку	Прийняття рішень, що потребують аналізу та діагностики

1	2	3	4	5	6
ринку та діагностики фінансової діяльності корпорації на фінансовому ринку в умовах недостатньої інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень щодо забезпечення ефективного використання корпоративних фінансів	«цінні папери», «емісія»	Знання правових основ функціонування фінансового ринку. Розуміння механізмів формування вартості цінних паперів. Критичне осмислення проблем формування ефективної емісійної політики як елементу управління фінансами корпорації	функціонування фінансового ринку. Здатність аналізувати показники діяльності ринку цінних паперів. Здатність до обґрунтування та прийняття управлінських рішень щодо фінансового інвестування на основі аналізу фінансового ринку. Здатність до обґрунтування та прийняття управлінських рішень щодо емісії цінних паперів на основі аналізу їх доходності	необхідної інформації для прийняття відповідних фінансових управлінських рішень на основі результатів аналізу фінансового ринку, до фахівців і нефахівців	результатів фінансової діяльності корпорації
Тема 3. Аналіз фінансових звітів корпорацій					
Розв'язувати задачі фінансового аналізу та діагностики результатів фінансової діяльності кор.-порації в умовах недостатньої інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень щодо забезпечення необхідного	Сутність понять «фінансова та бухгалтерська звітність», «управлінський та фінансовий облік», «фінансова діагностика», «фінансова та бухгалтерська звітність», «фінансові показники»,	Концептуальні знання щодо складу та змісту фінансової звітності у відповідності до стандартів бухгалтерського обліку в Україні. Спеціалізовані концептуальні знання щодо процедур фінансової діагностики та моніторингу діяльності корпорації на основі	Розв'язання задач фінансового аналізу та діагностики результатів фінансової діяльності корпорації в умовах недостатньої інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень щодо забезпечення необхідного фінансового стану на корпорації з використанням інструментів пакету MS Excel. Здатність до формування	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків щодо результатів фінансового аналізу та діагностики результатів фінансової діяльності корпорації до фахівців і нефахівців	Прийняття рішень, що потребують аналізу та діагностики результатів фінансової діяльності корпорації в умовах недостатньої інформації

1	2	3	4	5	6
фінансового стану корпорації з використанням інструментів пакету MS Excel	«фінансові коефіцієнти»	результатів горизонтального і вертикального аналізу фінансової звітності та оцінки основних фінансових показників	необхідного інформаційного поля фінансових показників за критеріями оптимальності, ґрунтуючись на визначених цілях проведення фінансового аналізу		
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках					
Визначати вартість грошей у часі з метою використання отриманих результатів оцінки у фінансових розрахунках із використанням інструментів пакета MS Excel	Сутність понять «вартість грошей», «інфляція», «дисконтування»	Спеціалізовані концептуальні знання щодо визначення вартості грошей у часі на основі певних методів та інструментів	Розв'язання задач визначення вартості грошей у часі на основі володіння певними методиками визначення її рівня з метою використання отриманих результатів оцінки у фінансових розрахунках з використанням інструментів пакета MS Excel. Здатність до прогнозування вірогідної вартості грошових потоків в умовах неповної інформації	Донесення власних висновків щодо прогнозування вірогідної вартості грошових потоків до фахівців і нефахівців	Здатність до подальшого автономного та самостійного навчання щодо визначення вартості грошей у часі в умовах недостатньої інформації
Тема 5. Управління прибутком корпорації					
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття рішень щодо управління прибутком в умовах невизначеності	Сутність понять «прибуток», «витрати», «економічний прибуток», «бухгалтерський прибуток», «маржа»	Спеціалізовані концептуальні знання щодо управління прибутком на основі визначення мети і функцій управління. Критичне осмислення проблем	Розв'язання завдань і проблем прийняття рішень щодо управління прибутком на основі результатів оцінки, аналізу та планування основних показників фінансово-господарської діяльності корпорації в умовах невизначеності	Донесення власних висновків щодо управління прибутком корпорації до фахівців і нефахівців	Прийняття рішень у складних і передбачуваних умовах щодо управління прибутком корпорації

1	2	3	4	5	6
		формування ефективної дивідендної політики як елемента управління капіталом корпорації			
Тема 6 Управління активами корпорації					
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття управлінських рішень щодо управління величиною і структурою оборотних активів	Сутність понять «оборотні активи», «операційний цикл», «фінансовий цикл», «запаси»	<p>Спеціалізовані концептуальні знання щодо управління операційним і фінансовим циклом корпорації.</p> <p>Спеціалізовані концептуальні знання щодо управління величиною і структурою оборотних активів.</p> <p>Спеціалізовані концептуальні знання щодо управління дебіторською заборгованістю корпорації.</p> <p>Критичне осмислення проблем пошуку джерел фінансування оборотних активів корпорації</p>	<p>Розв'язання завдань і проблем прийняття управлінських рішень щодо управління операційним і фінансовим циклом корпорації на основі результатів порівняльного аналізу динаміки складу та структури активів корпорації.</p> <p>Розв'язання завдань і проблем прийняття управлінських рішень щодо управління величиною і структурою оборотних активів на основі результатів оцінки джерел формування, структури та розміщення оборотного капіталу кор.-порації.</p> <p>Здатність визначати та оцінювати вплив ефективності використання нематеріальних активів на фінансові результати</p>	Донесення власних висновків щодо управління активами корпорації до фахівців і нефахівців	Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах щодо управління активами корпорації

1	2	3	4	5	6
			діяльності корпорації з метою прийняття ефективних управлінських рішень щодо формування структури розміщення оборотного капіталу.		
Тема 7. Управління капіталом					
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття ефективних рішень щодо управління капіталом з використанням інструментів пакету MS Excel	Сутність понять «капітал», «власний капітал», «позиковий капітал», «фінансовий леверидж»	Спеціалізовані концептуальні знання щодо управління капіталом на основі результатів аналізу та оцінки джерел формування капіталу та його вартості. Критичне осмислення проблем формування ефективної структури капіталу корпорації як елементу управління фінансами корпорації	Розв'язання завдань і проблем прийняття ефективних рішень щодо управління капіталом на основі результатів аналізу та оцінки вартості та доступності джерел фінансування корпорації	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків щодо управління капіталом до фахівців і нефахівців	Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах щодо управління капіталом корпорації

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації

Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів

1.1 Поняття, функції та принципи організації корпоративних фінансів

Фінанси як вартісна категорія. Функції фінансів. Принципи організації корпоративних фінансів.

1.2 Фінансовий менеджмент в системі управління фінансами корпорацій

Головні завдання фінансового менеджменту як науки. Їх зміст та тлумачення. Предмет та метод фінансового менеджменту.

1.3 Фінанси корпоративних структур

Фінанси зарубіжних корпоративних структур. Фінанси вітчизняних корпоративних структур. Фінансова політика корпорації.

Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок

2.1 Основні моделі класичного фінансового інвестування

Умови існування «ідеального» ринку. Теорія структури капіталу. Вплив політики виплати дивідендів на курси акцій корпорацій. Теорія портфеля та оцінка доходності фінансових активів. Теорія ціноутворення опціонів Ф. Блека та М. Шоулза. Теорія ефективного ринку.

2.2 Роль корпорацій на фінансовому ринку. Емісія акцій корпораціями як засіб залучення грошових ресурсів. Учасники та структура фінансового ринку. Первинний та вторинний ринок цінних паперів. Формування курсової вартості корпоративних цінних паперів на фінансовому ринку.

2.3 Фінансовий ринок як об'єкт державного регулювання

Заходи державного впливу на фондовий ринок. Регулювання підприємницької діяльності професійних учасників фондового ринку. Об'єкти регулювання на фондовому ринку: брокерська діяльність, дилерська діяльність, діяльність з управління цінними паперами та інші.

Тема 3. Аналіз фінансових звітів корпорацій

3.1 Фінансова звітність як основа аналізу якості фінансів підприємства

Бухгалтерський баланс його зміст та форма. Звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів. Методика експрес-аналізу балансу. Економічний зміст форм фінансової звітності.

3.2 Показники ділової активності

Основні показники ділової активності, методика їх розрахунку та економічний зміст.

3.3 Показники структури капіталу

Основні показники структури капіталу, методика їх розрахунку, нормативні значення та економічний зміст.

3.4 Показники рентабельності

Основні показники рентабельності, методика їх розрахунку та економічний зміст.

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках

4.1 Методичний інструментарій оцінювання вартості грошей у часі та його застосування у фінансових розрахунках

Загальне поняття вартості грошей у часі. Категорії, що використовуються при визначенні вартості грошей. Класифікація та види процентних ставок.

4.2 Визначення майбутньої вартості грошей у фінансових розрахунках

Прості та складні ставки, методика розрахунку та економічний зміст. Інтервали розрахунку. Грошові потоки, ануїтет.

4.3 Визначення теперішньої вартості грошей у фінансових розрахунках

Прості та складні ставки визначення теперішньої вартості, методика розрахунку та економічний зміст. Інтервали розрахунку.

Змістовий модуль 2
Фінансові рішення:
активи та джерела фінансування корпорації

Тема 5. Управління прибутком корпорації

5.1 Сутність і види прибутку підприємства

Роль і місце прибутку в ринковій економіці. Види прибутку.

5.2 Мета і функції управління прибутком

Принципи забезпечення ефективного управління прибутком.
Завдання системи управління прибутком.

5.3 Механізм формування операційного прибутку

Поняття беззбиткового рівня виробництва. Операційний леверидж.
Методика визначення та показники рівня операційного левериджу.

Тема 6. Управління активами корпорації

6.1 Управління оборотними активами

Аналіз складу та структури оборотних активів. Методика оптимізації залишків оборотних активів.

6.2 Стратегія фінансування оборотних активів

Джерела формування оборотних активів та їх класифікація. Рівні фінансової стійкості, їх економічний зміст.

6.3 Управління необоротними активами

Економічний зміст та види необоротних активів. Показники якісного складу та руху основних засобів, майнового стану корпорації.

Тема 7. Управління капіталом

7.1 Економічна природа капіталу

Поняття та класифікація капіталу. Середньозважена та гранична вартість капіталу. Структура капіталу та прийняття інвестиційних рішень.

7.2 Управління власним капіталом

Склад та структура власного капіталу. Оцінка окремих елементів власного капіталу. Емісійна політика. Дивідендна політика. Вимірювання ефективності власного капіталу.

7.3 Управління позиковим капіталом

Склад та структура позикового капіталу. Вартість залучення позикового капіталу. Ефект фінансового левериджу. Показники ефективності позикового капіталу.

4. Структура навчальної дисципліни

На початку семестру кожен студент має бути ознайомлений зі структурою навчальної дисципліни, з формами організації вивчення дисципліни, зі змістом та обсягом кожного змістового її модулю, а також з потоковими та підсумковими видами контролю.

Згідно з програмою навчальний процес навчальної дисципліни здійснюється у таких традиційних та сучасних формах організації навчання: лекційні, семінарські та практичні заняття; написання есе; самостійна робота студентів; контрольні оцінювання знань.

Вивчення даної навчальної дисципліни відбувається за рахунок послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів.

Навчальний модуль – це відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин							
	Денна				Заочна			
	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації								
Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів	32	4	4	24	37	1	2	34
Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок	16	2	2	12	37	1	2	34
Тема 3. Аналіз фінансових звітів корпорацій	16	2	2	12	37	1	2	34
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	16	2	2	12	37	1	2	34
Усього за модулем 1	80	10	10	60	148	4	8	136

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 2. Фінансові рішення: активи та джерела фінансування корпорації								
Тема 5. Управління прибутком корпорації	16	2	2	38	2	2	34	38
Тема 6. Управління активами корпорації	17	4	2	36	1	2	33	36
Тема 7. Управління капіталом	25	4	6	36	1	2	33	36
Усього за модулем 2	58	10	10	110	4	6	100	110
Підготовка до іспиту	8			8			8	8
Екзамен	4			4			4	4
Усього годин	150	20	20	38	270	8	14	248

У навчальній дисципліні модуль 1 висвітлює теоретичні та практичні проблеми аналізу фінансових звітів корпорацій, а модуль 2 – наукові підходи до формування управлінських рішень відносно використання наявних активів, капіталу та та прибутку.

5. Плани семінарських та практичних занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, під час якої здійснюється актуалізація, систематизація та закріплення теоретичних знань з ключових питань навчальної теми. Викладач організовує дискусію навколо попередньо окреслених проблемних аспектів навчального матеріалу, розуміння яких досягається студентами в процесі опрацювання лекційного матеріалу та самостійної роботи з літературними джерелами. Мета дискусії – актуалізація теоретичних знань та формування мотивації пошуку шляхів їх практичного застосування у різних ситуативно обумовлених обставинах.

Семінарські заняття передбачають стислі виступи студентів (3-5 хв) за окресленою проблематикою, які оцінюються викладачем. Результати фіксуються і надалі враховуються під час оцінки результативності студента як елемент процесу виконання навчальних завдань аудиторної роботи. Перелік питань, що виносяться на розгляд під час проведення семінарських занять наведено в табл. 5.1.

Питання семінарських занять

Назва теми	Питання для дискусій	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації			
Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів	1. Поняття, функції та принципи організації корпоративних фінансів. 2. Фінансовий менеджмент в системі управління фінансами корпорацій. 3. Фінанси корпоративних структур	4	Основна: [2; 3; 5-7; 12; 13]. Додаткова: [7; 9; 10]
Усього		4	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – це форма навчання, що передбачає закріплення теоретичних знань, формування певних вмінь та навичок професійної діяльності шляхом виконання студентом системи вправ та завдань за визначеними процедурами та критеріями.

Практичне заняття передбачає використання інтерактивних тренінгових методів, проблемно-пошукових завдань, ділових ігор, створення ефекту «занурення» у професійне середовище під час оволодіння навчальним матеріалом, використання індивідуального досвіду студента в якості основи для формування та інтеграції нових професійних компетенцій.

Перелік тем практичних занять відповідно до графіку їх проведення наведено в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва теми	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації			
Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок	Практичне заняття 1. Розрахунок вартості корпоративних цінних паперів	2	Основна: [1; 4; 5; 6; 7; 13]. Додаткова: [10]

Закінчення табл. 6.1

1	2	3	4
Тема 3. Аналіз фінансових звітів	Практичне заняття 2. Показники ділової активності, структури капіталу, рентабельності	2	Основна: [5; 6; 13]. Додаткова: [10; 11]
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	Практичне заняття 3. Визначення майбутньої вартості грошей у фінансових розрахунках Колоквіум за змістовим модулем 1	2	Основна: [5; 6]. Додаткова: [5; 7; 8]
Змістовий модуль 2. Фінансові рішення: активи та джерела фінансування підприємства			
Тема 5. Управління прибутком корпорації	Практичне заняття 4. Механізм формування операційного прибутку корпорації	2	Основна: [5; 6; 7; 13; 14]. Додаткова: [5-7; 11; 14]
Тема 6. Управління активами корпорації	Практичне заняття 5. Управління оборотними та необоротними активами корпорації	2	Основна: [5; 6; 7; 13; 14] Додаткова: [4; 7; 10; 11]
Тема 7. Управління капіталом	Практичні заняття 6 – 8. Управління власним та позиковим капіталом корпорації	6	Основна: [5; 6; 7; 13; 14] Додаткова: [1; 4; 7; 10; 11]
Усього		16	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації

Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок

Облігація зі строком погашення 1 рік і сумою до погашення 1 250 грн була повністю реалізована фінансовим інститутом за ціною 950 грн за штуку. Підприємство ПАТ «Шахтар» купило 20 500 цих облігацій. Через 90 днів підприємство вирішило реалізувати облігації, продавши їх на вторинному ринку. Поточна процентна ставка по боргових інструментах тривалістю 1 рік на момент продажу становила 35 %.

Необхідно визначити:

1. За якою ціною підприємство може продати ці облигації і який дохід воно може одержати?

2. Фінансовий директор, розраховуючи на більш високий дохід, вирішує відтермінувати продаж облигацій на 25 днів, очікуючи, що процентна ставка складе 28 %. Яка ринкова вартість облигації? Який дохід ПАТ може одержати? Як зміниться ринкова вартість облигації та очікуваний дохід підприємства, якщо процентна ставка не зміниться і залишиться на рівні 35 %?

3. Якщо ПАТ «Шахтар» вирішить продавати облигації через 120 днів, процентна ставка складе 40 %. Яка ринкова вартість цієї облигації? Який дохід може одержати підприємство? Зробити висновки, щодо моменту реалізації облигацій та отриманого доходу ПАТ «Шахтар».

Умовами випуску облигації може бути передбачено, що вона не має жодних проміжних виплат, тобто не має купонів, лише з настанням строку погашення за цим борговим зобов'язанням виплачується номінальна вартість облигації. Для забезпечення позичальнику необхідної дохідності така облигація завжди розміщується зі знижкою від номіналу, тобто є дисконтною.

Змістовий модуль 2.

Фінансові рішення: активи та джерела фінансування корпорації

Тема 6. Управління активами

За даними фінансової звітності підприємства, представленої в таблицях 6.2 та 6.3, проаналізувати якісний склад та структуру активів.

Таблиця 6.2

Аналітичний баланс

тис. грн.

Актив	01.01.20X1	01.01.20X2
1. Основні засоби та інші необоротні активи	13 985,8	17 907,6
у т.ч. основні засоби	9 632,5	14 465,8
2. Запаси та витрати	10 167,1	7 336,8
3. Грошові засоби та короткострокові фінансові вкладення	232	1 832,8
4. Розрахунки з дебіторами	1 833,2	4 208,5

5. Всього активів	26 218,1	31 285,7
Пасив		
1. Джерела власних засобів	20 482,4	23 103,7
2. Довгострокові пасиви	0	0
3. Короткострокові кредити банків	1 370,7	0
4. Кредиторська заборгованість	4 365	8 182
5. Всього пасивів	26 218,1	31 285,7

Таблиця 6.3

Показники господарської діяльності

тис. грн.

Назва показника	01.01.20X1	01.01.20X2
1. Виручка від реалізації продукції (без урахування ПДВ)	49959,2	56818,6
2. Собівартість продукції	41916,2	47705,5
3. Валовий прибуток	8043	9113,1
3. Фінансовий результат від звичайної діяльності	7857,3	8766,7
4 Чистий прибуток	5892	6575

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 73,3 % (110 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомен-

дованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, та перелік питань для поглибленого самостійного опрацювання наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

**Завдання для самостійної роботи студентів
та форми її контролю**

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання (за модулями та темами)	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації				
Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу. Завдання 1: есе на одну з запропонованих тем	24	Перевірка есе	Основна: [2; 3; 5 – 7; 12; 13]. Додаткова: [7; 9; 10]
Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу. Завдання 2: «Оцінка доходності фінансових активів»	12	Звіт з виконання завдання	Основна: [1; 4; 5; 6; 7; 13]. Додаткова: [6; 10]

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 3. Аналіз фінансових звітів корпорацій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу. Завдання 3: «Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту» Завдання 4: «Показники ділової активності, структури капіталу, рентабельності»	12	Звіт з виконання завдання	Основна: [5; 6; 13]. Додаткова: [10; 11]
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу. Завдання 5: «Визначення майбутньої вартості грошей у фінансових розрахунках»	12	Звіт з виконання завдання	Основна: [5; 6]. Додаткова: [5; 7; 8]
Усього за змістовим модулем 1		60		
Змістовий модуль 2. Фінансові рішення: активи та джерела фінансування корпорації				
Тема 5. Управління прибутком корпорації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Завдання 6: «Механізм формування операційного прибутку»	12	Звіт з виконання завдання	Основна: [5; 6; 7; 13; 14]. Додаткова: [5 – 7; 11; 14]
Тема 6. Управління активами корпорації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Завдання 7: есе на одну з запропонованих тем	11	Перевірка есе	Основна: [5; 6; 7; 13; 14] Додаткова: [4; 7; 10; 11]
Тема 7. Управління капіталом	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Завдання 8: «Управління власним та позиковим капіталом»	15	Звіт з виконання завдання	Основна: [5; 6; 7; 13; 14] Додаткова: [1; 4; 7; 10; 11; 12]
Усього за змістовим модулем 2		38		
Підготовка до іспиту		8		
Екзамен		4		
Усього за дисципліною:		110		

Основні види самостійної роботи, які пропонуються студентам, це: вивчення лекційного матеріалу;

опрацювання рекомендованої літератури;
підготовка до семінарських і практичних занять, виконання практичних завдань;
контрольна перевірка кожним студентом особистих знань за запитаннями для самодіагностики;
робота над есе.

7.1. Тематика есе з навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації

Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів

- 1.1 Особливості корпоративних фінансів.
- 1.2 Особливості управління корпоративними фінансами.
- 1.3 Фінансова політика корпорації.
- 1.4 Фінансові ресурси корпорації.
- 1.5 Досвід інших країн в організації фінансів вітчизняних корпорацій.

Література: основна [2; 3; 5 – 7; 12; 13]; додаткова [7; 9; 10] .

Змістовий модуль 2.

Фінансові рішення: активи та джерела фінансування корпорації

Тема 6. Управління активами

- 6.1. Як досягти оптимальних залишків оборотних активів.
- 6.2. Стратегії фінансування оборотних активів корпорації: переваги та недоліки.
- 6.3. В чому полягає необхідність класифікації оборотних активів за ступенем ліквідності?
- 6.4. Який вплив на діяльність підприємства справляє різна структура джерел формування оборотних активів?
- 6.5. Вплив на діяльність підприємства прискорення обертання

коштів.

6.6. Які переваги та недоліки має оренда основних засобів у порівнянні з придбанням їх у власність?

Література: основна [5; 6; 7; 13; 14]; додаткова [4; 7; 10; 11] .

7.2. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1

Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорації

Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів

1. Фінанси як вартісна категорія.
2. Функції та принципи організації корпоративних фінансів.
3. Завдання фінансового менеджменту.
4. Предмет фінансового менеджменту.
5. Метод фінансового менеджменту.
6. Фінансова політика корпорації.

Література: основна [2; 3; 5 – 7; 12; 13], додаткова [7; 9; 10].

Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок

1. Основні моделі класичного фінансового інвестування.
2. Емісія акцій корпораціями як засіб залучення грошових ресурсів.
3. Учасники та структура фінансового ринку.
4. Формування курсової вартості корпоративних цінних паперів на фінансовому ринку.
5. Регулювання підприємницької діяльності професійних учасників фондового ринку.

Література: основна [1; 4; 5; 6; 7; 13], додаткова [10].

Тема 3. Аналіз фінансових звітів корпорацій

1. Перший розділ активу балансу. Склад та економічний зміст.

2. Другий розділ активу балансу. Склад та економічний зміст.
  3. Перший, другий розділи пасиву балансу. Склад та економічний зміст.
  4. Третій розділ пасиву. Склад та економічний зміст.
  5. Звіт про фінансові результати. Склад та економічний зміст.
  6. Звіт про рух грошових коштів. Склад та економічний зміст.
  7. Звіт про власний капітал. Склад та економічний зміст.
  8. Показники ділової активності.
  9. Економічний зміст та аналіз показників структури капіталу.
  10. Економічний зміст та аналіз показників рентабельності.
- Література: основна [5; 6; 13], додаткова [10; 11].

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках

1. Поняття та економічна сутність грошового потоку.
  2. Класифікація грошових потоків.
  3. Завдання управління грошовими потоками.
  4. Показники оцінку руху грошових коштів.
  5. Показники оцінки ефективності реальних інвестицій.
- Література: основна [5; 6], додаткова [5; 7; 8].

Змістовий модуль 2

Фінансові рішення: активи та джерела фінансування підприємства

Тема 5. Управління прибутком корпорації

1. Поняття та класифікація прибутку.
2. Вимоги щодо процесу управління прибутком.
3. Завдання управління прибутком .
4. Елементи механізму управління прибутком.
5. Поняття та методика визначення рівня беззбитковості виробництва.
6. Економічний зміст та методика визначення операційного левереджа.
7. Аналіз показників в системі директ-костинг.

Література: основна [5; 6; 7; 13; 14], додаткова [5 – 7; 11; 14].

Тема 6. Управління активами корпорації

1. Активи як об'єкт фінансового менеджменту.
2. Управління оборотними активами.
3. Стратегія фінансування оборотних активів.
4. Управління грошовими коштами.

Література: основна [5; 6; 7; 13; 14], додаткова [4; 7; 10; 11].

Тема 7. Управління капіталом

1. Поняття та класифікація капіталу.
2. Середньозважена та гранична вартість капіталу.
3. Склад та структура власного капіталу.
4. Емісійна політика, дивідендна політика.
5. Вимірювання ефективності власного капіталу.
6. Склад та структура позикового капіталу.
7. Вартість залучення позикового капіталу.
8. Ефект фінансового левериджу.
9. Показники ефективності позикового капіталу.

Література: основна [5; 6; 7; 13; 14], додаткова [1; 4; 7; 10; 11; 12].

7.3. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання (ІЗ) студента є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі складанням підсумкового екзамену з даної навчальної дисципліни. Виконання ІЗ є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни.

Підготовка ІЗ передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту,

пов'язаних із темою ІЗ.

ІЗ передбачає наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Практична значущість ІЗ полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практики.

Реальною вважається робота, яка виконана відповідно до наявних проблем підприємства, на основі його реальних даних за кілька років і результати якої повністю або частково можуть бути впроваджені в практику діяльності підприємства.

Комплексний системний підхід до розкриття теми роботи полягає в тому, що предмет дослідження розглядається з різних точок зору – з позицій теоретичної бази і практичних напрацювань, умов його реалізації на підприємстві, аналізу, обґрунтування шляхів удосконалення тощо – в тісному взаємозв'язку та єдиній логіці викладу.

Застосування сучасної методології полягає в тому, що в процесі виконання аналізу стратегічних позицій підприємства й обґрунтування шляхів удосконалення окремих аспектів предмета та об'єкта дослідження студент повинен використовувати відомості про новітні досягнення в техніці і технологіях дослідження, застосовувати різноманітні методи й засоби діагностичних досліджень, підходи до визначення та обґрунтування вибору критеріїв і показників експрес-діагностування виробничо-економічної системи або її елементів.

У процесі виконання ІЗ, разом з теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здатність до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити.

Тема ІЗ: *«Оцінка якості фінансів корпорації».*

Мета ІЗ – формування практичних навичок та вміння їх застосовувати в процесі вирішення поставленого завдання.

Об'єктом ІЗ є фінанси корпорації.

Предмет ІЗ – сукупність теоретико-методичних підходів до формування структури фінансових ресурсів корпорації та шляхи підвищення ефективності їх використання.

Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується студентом самостійно за консультування з викладачем протягом вивчення дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Індивідуальне науково-дослідне завдання видається викладачем на початку семестру, протягом якого вивчається дисципліна. Студент має надати ІЗ для перевірки наприкінці семестру, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Бали за виконання ІЗ враховуються під час виставлення загальної оцінки з дисципліни.

Вимоги до оформлення. Формат аркуша – А4. Поля: ліве – 30 мм; праве, верхнє та нижнє – 20 мм. Шрифт Arial, розмір шрифту для основного тексту – кт 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,3. Не дозволяються виділення в тексті курсивом та підкреслення.

Обсяг ІЗ повинен становити у друкованому варіанті 30 – 40 сторінок.

Кожен розділ розпочинають з нової сторінки. Назви розділів оформляються великими літерами по центру сторінки. Сторінки нумеруються у правому верхньому куту. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться.

Вимоги до змісту. Індивідуальне науково-дослідне завдання повинне складатися з таких елементів, як:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ (1,5 сторінки);
- основна частина (17 – 27 сторінок);
- висновок (1,5 сторінки);
- список використаної літератури;
- додатки (за необхідності).

Вступ повинен відображати наступні елементи: актуальність теми, проблемне поле теми, мету дослідження, об'єкт, предмет, завдання, базу та методи дослідження.

В **основній частині роботи** (може містити декілька підрозділів) студенти повинні:

- надати аналітичну оцінку ефективності використання та структури фінансів корпорації;
- провести оцінки рівня ліквідності корпорації;
- розробити заходи щодо формування ефективних рішень відносно структури капіталу з урахуванням вартості капіталу.

Висновки повинні містити обґрунтовані та змістові, практичні рекомендації щодо формування ефективної структури капіталу в умовах невизначеності.

Список використаної літератури слід розміщувати в алфавітному

порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Додатки можуть бути включені за необхідності. У разі наявності кількох додатків оформляється окрема сторінка «ДОДАТКИ», номер якої є останнім, що включається до обсягу ІЗ. Кожен додаток починають із нової сторінки. Відповідно до вимог, додаток називають у такий спосіб: «Додаток А», «Додаток Б» і т. д. за алфавітом, за винятком букв Г, Ґ, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, при цьому написи «Додаток...», «Продовження додатка...» та «Закінчення додатка...» пишуться малими літерами з першої великої і вирівнюються по правому краю сторінки. Допускається розподіл додатків на розділи типу «Додаток А.3». Ілюстрації, таблиці, формули нумерують відповідно до назви додатка, наприклад «рис. А.3».

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій та захисту завдань, що винесені на поточний контроль.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальний захист виконаних робіт.

9. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної в процесі викладання дисципліни діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних технологій, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари дискусії; мозкові атаки; кейс-метод; ділові та рольові ігри; банки візуального супроводження (табл. 9.1).

Перелік методик активізації процесу навчання студентів

Методики активізації	Вид занять, де використовується ця методика
1	2
<p>Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення у підручниках. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді</p>	<p>Лекції за темами: Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок Тема 3. Аналіз фінансових звітів корпорацій Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках Тема 5. Управління прибутком корпорації Тема 6. Управління активами корпорації Тема 7. Управління капіталом</p>
<p>Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування</p>	<p>Аналіз фінансової звітності (практичне заняття 1). Аналіз показників ділової активності та структури капіталу (практичне заняття 2). Вироблення групового відносно прийняття рішень по управлінню прибутком (практичне заняття 4). Вироблення групового відносно прийняття рішень щодо структури капіталу (практичне заняття 6).</p>
<p>Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів</p>	<p>Проведення елементів семінарських занять (теми 1 – 7)</p>
<p>Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає у тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію</p>	<p>Мозковий штурм «Дивідендна політика корпорації» (практичне заняття 1)</p>

1	2
Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів і послуг	Індивідуальні та групові презентації результатів виконання практичних завдань (практичні заняття за темами: 1–7)
Кейс-метод – аналіз описів конкретних ситуацій з практики фінансового менеджменту	Практичні аспекти аналізу балансу (практичне заняття 2)
Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності	Використовуються при викладанні лекційного матеріалу (лекції за темами 1 – 7)

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою» ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту бути допущеним до іспиту – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі екзамену, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна сума – 40 балів).

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;
активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуального та комплексного розрахункового завдання;
перевірка есе за заданою тематикою;
проведення письмової контрольної роботи;
експрес-опитування.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не

буде виконана, то бали будуть знижені.

Письмова контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл.2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень

засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет дозволяє діагностувати рівень теоретичної підготовки студента та рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає чотири завдання: одне теоретичне, одне стереотипне, одне діагностичне та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою» ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Результат семестрового екзамену оцінюється у балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результати підсумкової/семестрової успішності, дорівнює або перевищує 60 балів за поточний і модульний контроль впродовж семестру (мінімум 35 балів) та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені – 25.

Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає екзамен після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання екзамену, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: «зараховано» – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо «не зараховано», тоді декан факультету пропонує студенту повторно вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білета

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Освітній ступінь «Магістр»

Спеціальність 051 «Економіка»

Навчальна дисципліна «Корпоративні фінанси»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (тестове). (20 балів)

1. До показників, що формуються із зовнішньої інформації належать:

а) показники загальноекономічного розвитку країни, показники кон'юнктури фінансового ринку, показники діяльності контрагентів і конкурентів, нормативно-регулюючі показники;

б) показники фінансової звітності підприємства, показники управлінського обліку, нормативно-планові показники, пов'язані з фінансовим розвитком;

в) показники кон'юнктури фінансового ринку, показники діяльності контрагентів і конкурентів, нормативно-регулюючі показники; показники фінансової звітності підприємства, показники управлінського обліку.

2. Показники фінансової звітності підприємства це показники, що формуються із :

а) зовнішніх джерел інформації;

б) внутрішніх джерел інформації;

в) змішаних джерел інформації.

3. Концепція вартості грошей в часі полягає в тому, що:

а) вартість грошей з часом змінюється з урахуванням норми прибутку;

б) вартість грошей з часом змінюється з урахуванням рівня інфляції;

в) вартість грошей з часом змінюється з урахуванням їх маси в обороті.

4. Сума інвестованих в даний момент грошових коштів, в яку вони перетворюються через певний період часу з урахуванням відповідної відсоткової ставки називається:

- а) майбутня вартість грошей;
- б) теперішня вартість грошей;
- в) минула вартість грошей.

5. Методи нарахування відсотків можуть називатися:

- а) антисепативними і рекурсивними;
- б) простими і складними;
- в) попередніми і прикінцевими.

6. Методичні підходи до оцінки вартості грошей в часі диференціюють:

- а) за оцінкою вартості грошей при дискретних потоках платежів по простих та складних відсотках;
- б) за оцінкою вартості грошей при дискретних потоках платежів по простих, складних відсотках та ануїтеті;
- в) за процесами нарощення вартості та її дисконтування.

7. Визначити майбутню вартість вкладу при використанні простого відсотка за рік за наступних умов: першопочаткова сума внеску 100 тис. грн., щопіврічна ставка 20 %.

- а) 40 тис. грн;
- б) 120 тис. грн;
- в) 140 тис. грн.

8. Розрахувати теперішню вартість ануїтету, що здійснюється на умовах поступових платежів (пренумерандо), якщо сума кожного окремого платежу становить 1 000 грн, дисконтна ставка 15 % в рік

- а) 6742 грн;
- б) 3910 грн.

9. Формула розрахунку операційного важеля виглядає як співвідношення:

- а) поточного прибутку до маржинального доходу;
- б) маржинального доходу до поточного прибутку;
- в) маржинального доходу до постійних витрат.

10. Показник, що визначається як різниця між маржинальним доходом та постійними витратами має назву:

- а) поріг рентабельності;
- б) операційний важіль;
- в) поточний прибуток.

11. Визначити запас фінансової міцності, якщо виручка від реалізації 1 000 грн поріг рентабельності в грошовому вираженні 895 грн.

- а) 105 грн;
- б) 1,12 грн;
- в) 1895 грн.

12. Визначити поточний прибуток, якщо чистий прибуток за період становить 800 грн, відсотки за кредит 200 грн.

- а) 1 000 грн;
- б) 600 грн.

13. Робочий капітал розраховується як різниця між

- а) оборотними активами і поточними зобов'язаннями;
- б) поточними зобов'язаннями і оборотними активами;
- в) власним капіталом і необоротними активами.

14. До оборотних активів належать:

- а) запаси, дебіторська заборгованість, власний капітал;
- б) запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти;

- в) запаси, дебіторська заборгованість, поточні зобов'язання.

15. Чому дорівнює сума робочого капіталу, якщо у підприємства відсутні довгострокові зобов'язання

- а) необоротним активам;
- б) власному капіталу;
- в) власним оборотним коштам.

16. Алгоритм розрахунку якого показника може бути представлений як співвідношення обсягу діяльності підприємства (обсягу випуску або реалізації продукції) в звітному періоді та середньої вартості необоротних активів підприємства у цьому ж періоді?

- а) показника рентабельності активів;
- б) коефіцієнту придатності необоротних активів;
- в) показника фондодіддачі.

17. Яка система коефіцієнтів характеризує наскільки швидко сформовані активи обертаються в процесі господарської діяльності підприємства?

- а) коефіцієнти оцінки оборотності капіталу;
- б) коефіцієнти ліквідності;

в) коефіцієнти оборотності активів.

18. Розбалансованістю позитивного та від'ємного грошового потоку генерується:

- а) валютний ризик;
- б) ризик неплатоспроможності;
- в) податковий ризик;
- г) структурний ризик.

19. Визначити величину операційного левериджу, якщо поточний прибуток звітного року становив 200 грн, базового 100 грн; обсяги реалізації звітного періоду склали 4 000 грн а обсяги реалізації базового періоду дорівнювали 3 500 грн.

- а) 0,2
- б) 4
- в) 7

20. Рівень цін та котирування цінних паперів на фінансового ринку здійснюється в рамках:

- а) ринкової складової фінансового механізму;
- б) внутрішньої складової фінансового механізму;
- в) системи конкретних методів та прийомів управління фінансовою діяльністю підприємства.

Завдання 2 (стереотипне). (5 балів) Річна потреба в певному виді сировини становить 1 500 од. Розмір поточних витрат з розміщення замовлення, доставки товарів та їх зберігання в розрахунку на одну партію становить 13 тис. грн. Розмір поточних витрат по зберіганню одиниці запасу становить 10 тис. грн. на рік. Визначити оптимальну величину однієї партії сировини, кількість партій на рік, середню тривалість обороту однієї партії.

Завдання 3 (діагностичне). (6 балів) Аналіз технологічної карти виробництва озимої пшениці показав, що умовно-постійні витрати становлять 700 грн на гектар, ціна 1 ц озимої пшениці 105 грн, змінні витрати на 1 ц озимої пшениці дорівнюють 90 грн. Визначити: а) критичний обсяг виробництва (урожайність) на 1 га; б) розрахувати обсяг виробництва (урожайність), який забезпечує прибуток 150 грн, 200 грн, 350 грн, 400 грн на гектар.

Завдання 4 (евристичне). (9 балів) Баланс та фрагмент звіту про фінансові результати товариства ABC представлений в табл. 1. та табл.

2.

Таблиця 1

Статті балансу	На початок періоду	На кінець періоду
1	2	3
Актив		
I. Необоротні активи		
Основні засоби		
залишкова вартість	1245	240
II. Оборотні активи		
Запаси	15967	8708
Незавершене будівництво	605	414

Закінчення табл. 1

1	2	3
Готова продукція	3590	4616
Товари	6820	6988
Дебіторська заборгованість	9801	13451
Грошові кошти і їхні еквіваленти	1	6
БАЛАНС	42262	47052
Пасив		
I. Власний капітал		
Статутний капітал	705	1201
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	11911	12791
III. Довгострокові зобов'язання		
Довгострокові кредити банків	4483	633
IV. Поточні зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	5829	10358
Короткострокові кредити банків	13845	13759
Поточні зобов'язання за розрахунками:		
з одержаних авансів	7410	6674
БАЛАНС	35000	39000

Таблиця 2.

Показники	За звітний період	За попередній період
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	126367	101658
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1119 76	8804 4

На підставі наведених даних необхідно:

розрахувати показники оборотності дебіторської заборгованості, оборотності кредиторської заборгованості, оборотності запасів, коефіцієнт достатності робочого капіталу, коефіцієнт структури довгострокових вкладень, коефіцієнт ліквідності робочого капіталу;

розрахувати комплексний рейтинговий показник по кожному з періодів і визначити кращий;

розрахувати вплив зміни кожного з показників на рейтингову оцінку.

Дати рекомендації щодо покращення функціонування підприємства з урахуванням отриманих результатів.

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства та менеджменту протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Екзаменатор _____

Зав. Кафедрою _____

Підсумкові бали за екзамен складаються з суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Критерії оцінки екзаменаційної роботи з навчальної дисципліни.

Кожне завдання оцінюється певною кількістю балів, відповідно до рівня їх складності, сумарна кількість яких складає 40 балів відповідно до кваліфікаційних вимог до бакалаврів напряму підготовки 6.030504 "Економіка підприємства".

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які

відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (20 балів):

1 бала – за кожну правильну відповідь на тестове питання);

Завдання 2 (5 балів):

3 бали – у за правильне подання та використання методичного апарату (зокрема формул), а також арифметичну правильність розрахунку;

2 бали – за наявність і ґрунтовність висновку.

Завдання 3 (6 балів):

3 бали – за логіку розрахунку показників, правильне подання та використання методичного апарату (зокрема формул), а також арифметичну правильність розрахунків;

1 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, що входять до алгоритму вирішення завдання, та охайність представлення результатів;

2 бали – за логіку й ґрунтовність висновку.

Завдання 4 (9 балів):

3 бали – за логіку розрахунку показників, правильне подання та використання методичного апарату (зокрема формул), а також арифметичну правильність розрахунків;

1 бал – за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, що входять до алгоритму вирішення завдання, та охайність представлення результатів;

2 бали – за логіку й ґрунтовність висновку;

3 бали – за обґрунтованість наданих рекомендацій, наданих за результатами розрахунків.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

У табл. 11.1 представлений розподіл балів за навчальною дисципліною.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено у табл.11.2.

Таблиця 11.1

Розподіл балів за темами навчальної дисципліни

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання		ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей		
					Форми контролю	Макс. бал	
1	2	3	4		5	6	
Змістовий модуль 1. Аналіз фінансової інформації в системі управління фінансами корпорацій							
Вміння до дослідження передового досвіду у сфері фінансового менеджменту та використання принципів аналітичної роботи фінансової сфери корпорації	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів	Робота на лекції	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Донесення власних висновків щодо прийнятого управлінського рішення в галузі аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорації на основі результатів аналізу теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту до фахівців і нефахівців	Перевірка домашніх завдань	
Розв'язувати задачі та проблеми аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорації	2	Ауд.	2	Семинарське заняття	Концептуальні знання щодо функцій та принципів організації фінансів корпорацій. Розуміння предмету та методу фінансового менеджменту	Активна в обговоренні питань та виконання завдань	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Донесення власних висновків щодо прийнятого управлінського рішення в галузі аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорації на основі результатів аналізу теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту до фахівців і нефахівців	Перевірка домашніх завдань	

Продовження табл. 11.1

1	2	3		4		5	6
Розв'язувати задачі та проблеми аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорації	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Економічний зміст та призначення корпоративних фінансів	Робота на лекції	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; проведення дослідницької діяльності щодо передового досвіду щодо основ організації фінансів та фінансового менеджменту	Перевірка домашніх завдань	
Вміння обґрунтовувати та забезпечувати прийняття управлінських рішень на основі рекомендацій сформульованих в результаті читання фінансової звітності підприємства	4	Ауд.	2	Семинарське заняття	Концептуальні знання щодо функцій та принципів організації фінансів корпорацій. Розуміння предмету та методу фінансового менеджменту	Активна в обговоренні питань та виконання завдань	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Донесення власних висновків щодо прийнятого управлінського рішення в галузі аналітичної роботи в фінансовій сфері діяльності корпорації на основі результатів аналізу теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту до фахівців і нефахівців	Перевірка домашніх завдань	
Вміння обґрунтовувати та забезпечувати прийняття управлінських рішень на основі рекомендацій сформульованих в результаті читання фінансової звітності підприємства	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Корпорація і фінансовий ринок	Робота на лекції	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання ситуативних завдань щодо аналізу факторів фінансової діяльності підприємства та щодо аналізу валюти балансу підприємства та інтерпретації отриманих результатів	Перевірка повноти та правильності виконання завдань, наявності та якості висновків	
корпорації на фінансовому ринку в умовах недостатньої інформ-мації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень	6	Ауд.	2	Практичне заняття	Основні моделі класичного фінансового інвестування. Роль корпорацій на фінансовому ринку. Фінансовий ринок як об'єкт державного регулювання. Контрольна робота за темою 1 – 2	Активна участь у виконанні практичних завдань	6

Продовження табл. 11.1

1	2	3		4		5	6
		CPC	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; знання правових основ функціонування фінансового ринку. Розуміння механізмів формування вартості цінних паперів. Критичне осмислення проблем формування ефективної емісійної політики як елементу управління фінансами корпорації	Перевірка домашніх завдань	
Розв'язувати задачі фінансового аналізу та діагностики результатів фінансової діяльності корпорації в умовах недостатньої інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень щодо забезпечення необхідного фінансового стану корпорації	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Аналіз фінансових звітів корпорацій	Робота на лекції	1
		CPC	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань на аналіз та оцінку фінансового стану корпорації; діагностика результатів діяльності корпорації	Захист індивідуального завдання	
Вміння розробляти аналітичні звіти та коментарі фінансового стану підприємства, використовувати інформацію для прийняття управлінських рішень	8	Ауд.	2	Практичне заняття	Методичний інструментарій оцінювання фінансового стану корпорації, діагностика результатів діяльності корпорації	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		CPC	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання ессе за темою «Оцінка фінансової стійкості підприємства»	Перевірка домашніх завдань	5

Продовження табл. 11.1

1	2	3		4		5	6
Визначати вартість грошей у часі з метою використання отриманих результатів оцінки у фінансових розрахунках із використанням інструментів пакета MS Excel	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та їх використання у фінансових розрахунках	Робота на лекції	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Методичний інструментарій оцінювання вартості грошей у часі та його застосування у фінансових розрахунках. Визначення майбутньої вартості грошей у фінансових розрахунках. Визначення теперішньої вартості грошей у фінансових розрахунках	Перевірка домашніх завдань	
Вміння розробляти аналітичні звіти та коментарі фінансового стану підприємства, використовувати інформацію для прийняття управлінських рішень	10	Ауд.	2	Практичне заняття	Колоквіум за змістовим модулем 1	Колоквіум	11
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань на аналіз та оцінку фінансового стану корпорації; діагностика результатів діяльності корпорації	Перевірка домашніх завдань	
Змістовий модуль 2. Фінансові рішення: активи та джерела фінансування корпорацій							
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття рішень щодо управління прибутком в умовах невизначеності	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Управління прибутком корпорації	Робота на лекції	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань на аналіз та оцінку фінансового стану корпорації; системи фінансового планування на підприємстві	Перевірка домашніх завдань	
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття рішень щодо управління прибутком в умовах невизначеності	12	Ауд.	2	Практичне заняття	Сутність і види прибутку підприємства. Мета і функції управління прибутком. Механізм формування операційного прибутку	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань щодо факторів формування прибутку	Перевірка домашніх завдань	

Продовження табл. 11.1

1	2	3		4		5	6
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття управлінських рішень щодо управління величиною і структурою оборотних активів	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Управління активами корпорації	Робота на лекції	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань щодо управління активами	Перевірка домашніх завдань	
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття управлінських рішень щодо управління величиною і структурою оборотних активів	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Управління активами корпорації	Робота на лекції	1
		Ауд.	2	Практичне заняття	Управління оборотними активами. Стратегія фінансування оборотних активів. Контрольна робота за темами 5 – 6	Активна участь у виконанні практичних завдань	6
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань щодо управління активами	Перевірка домашніх завдань	
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття ефективних рішень щодо управління капіталом з використанням інструментів пакету MS Excel	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Управління капіталом	Робота на лекції	1
		Ауд.	2	Практичне заняття	Економічна природа капіталу. Управління власним капіталом. Управління позиковим капіталом	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою «Управління капіталом»	Перевірка домашніх завдань	
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття ефективних рішень щодо управління капіталом з використанням інструментів пакету MS Excel	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Управління капіталом	Робота на лекції	1
		Ауд.	2	Практичне заняття	Економічна природа капіталу. Управління власним капіталом. Управління позиковим капіталом	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою «Управління капіталом»	Перевірка домашніх завдань	

Закінчення табл. 11.1

1	2	3		4		5	6
Розв'язувати задачі і проблеми прийняття ефективних рішень щодо управління капіталом з використанням інструментів пакету MS Excel	17	Ауд.	2	Практичне заняття	Колоквіум за змістовим модулем 1	Колоквіум	11
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою «Управління капіталом»	Перевірка ІЗ	5
	сесія	Ауд.		Передекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю		40
			4	Екзамен			
		СРС	8	Підготовка до іспиту	Повторення матеріалів змістових модулів		
ВСЬОГО годин		Загальна максимальна кількість балів по дисципліні					100

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	60	100
4	7	7	2	2	8	10		
Колоквіум				Колоквіум				
10				10				

Примітка. T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля		Лекційні заняття	Семінарські заняття	Практичні заняття	Письмова контрольна робота	есе	ІЗ	Колоквіум	екзамен	Усього
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	1							1
		2 тиждень		1						1
		3 тиждень	1							1
		4 тиждень		1						1
	Тема 2	5 тиждень	1							1
		6 тиждень			1	5				6
	Тема 3	7 тиждень	1							1
		8 тиждень			1		5			6
	Тема 4	9 тиждень	1							1
		10 тиждень			1			10		11
ЗМ 2	Тема 5	11 тиждень	1							1
		12 тиждень			1					1
	Тема 6	13 тиждень	1							1
		14 тиждень	1		1	5				7
	Тема 7	15 тиждень	1		1					2
		16 тиждень	1		1					2
		17 тиждень			1			5	10	16
Усього	поточний контроль	10	2	8	10	5	5	20		60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою» ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Закон України Про цінні папери та фондовий ринок // Верховна Рада України; Закон від 23.02.2006 № 3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

2. Закон України «Про акціонерні товариства» // Верховна Рада України; Закон від 17.09.2008 № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

3. Закон України Про холдингові компанії в Україні // Верховна Рада України; Закон від 15.03.2006 № 3528-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>

4. Закон України Про інститути спільного інвестування // Верховна Рада України; Закон від 05.07.2012 № 5080-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>

5. Фінанси підприємств: проблеми і перспективи: монографія: у 3 т. Т. 2 : Фінансові аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств / [М.Д. Білик, С.В. Захарін, Р.І. Заворотній та ін.]. За ред. М.Д. Білик; Київський нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : 2012. – 276 с.

6. Волохова, І. С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія / Волохова І. С. Одеса : Атлант. - 2014. – 461 с.

7. Фінанси інституційних секторів економіки України [Т.І. Єфименко, М.М. Єрмошенко, В.Д. Базилевич та ін.]. За ред. Т.І.

Єфименко, М.М. Єрошенка. – К. : Академія фінансового управління, 2014. – 582 с.

8. Ковальчук С. В. Фінанси / С. В. Ковальчук – Львів: Новий Світ-2000. - 2013. – 567 с.

9. Стойко О. Я. Фінанси / Стойко О. Я. – К. : Алерта, 2014. – 431 с.

10. Ткачук І. Г. Державні фінанси / Ткачук І. Г. - ДВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника", 2015. – 510 с.

11. Фінансовий менеджмент / [Лепейко Т.І., Миронова О.М., Кривобок К.В., Немашкало К.Р.]. - Х. : ХНЕУ, 2012. – 290 с.

12. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами [Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Беленкова М.І., Панченко Л.Г. та ін.]. За ред. М.Ф. Огійчука. – К. : Алерта, 2011. – 1040 с.

13. Отенко І. П. Фінансовий аналіз / І. П. Отенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 155 с.

14. Управління фінансами акціонерних товариств [Текст] : навчальний посібник / Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України" ; [С. В. Леонов, Н. Г. Пігуль, І. М. Боярко та ін.]. - Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ". 2013. - 305 с.

12.2. Додаткова

1. Шелудько В. М. Фінансовий ринок / В. М. Шелудько – К. : Знання, 2015. – 535 с.

2. Журавльова І.В. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни "Фінансовий менеджмент" / І.В. Журавльова, М.М. Берест, О.П. Полтніна. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 74 с.

3. Афанасьєв М.В. Методичні рекомендації до розробки та проведення тренінгу "Формування інституту спільного інвестування" з навчальної дисципліни "Фінансовий менеджмент" / М.В. Афанасьєв, Н.М. Усенко – Х.: ХНЕУ, 2012. – 47 с.

4. Сабліна Н.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Фінансовий контролінг" / Н.В. Сабліна, Т.Б. Кузенко. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 47 с.

5. Берест М.М. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Фінансовий аналіз" / М.М. Берест. – Х.: ХНЕУ, 2011. – 75 с.

6. Журавльова І.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Фінансовий менеджмент" / І.В. Журавльова, М.М. Берест, О.П. Полтініна. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 42 с.

7. Карпенко А.С. Практичні завдання з навчальної дисципліни "Фінансовий аналіз" / А.С. Карпенко. О.І. Бровко, В.І. Грачов. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 43 с.

8. Синюгіна Н.В. Ілюстративний матеріал з навчальної дисципліни "Контроль і ревізія фінансових операцій" / Н.В. Синюгіна. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 27 с

9. Прохорова Т.П. Ілюстративний матеріал з навчальної дисципліни "Фінанси" / Т.П. Прохорова, О.В. Гронь. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 74 с.

10. Прохорова Т.П. Метод. рекомендації до виконання контрольних завдань з навчальної дисципліни "Фінанси підприємств" / Т.П. Прохорова, О.В. Гронь. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 47 с

11. Алексєєнко І.І. Метод. рекомендації. до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Фінансова математика" / І.І. Алексєєнко. – Х.: ХНЕУ, 2012. – 43 с.

12. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Управління фінансовою санацією підприємства" / М.М. Берест. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 46 с.

13. Лебідь О.В. Метод. рекомендації до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни "Інформаційні системи і технології в обліку та фінансах" / О.В. Лебідь, К.М. Азізова, М.В. Афанасенко. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 215 с.

12.3. Ресурси Інтернет

1. Інтернет-портал для управлінців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua>

2. Наука управления. Этика бизнеса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.businessodessa.ru/>

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	13
4. Структура навчальної дисципліни.....	16
5. Плани семінарських та практичних занять	17
6. Теми практичних занять	18
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами	19
7. Самостійна робота.....	21
7.1. Тематика есе з навчальної дисципліни.....	24
7.2. Контрольні запитання для самодіагностики	25
7.3. Індивідуальне завдання.....	27
8. Індивідуально-консультативна робота	30
9. Методи навчання	30
10. Методи контролю	32
11. Розподіл балів, які отримують студенти	43
12. Рекомендована література.....	50
...12.1. Основна.....	50
12.2. Додаткова.....	51
12.3. Ресурси Інтернет.....	52
Зміст	53

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ: робоча
програма для студентів спеціальності 051
"Економіка" другого (магістерського)
рівня**

Укладач: **Шиян Дмитро Вікторович**

Відповідальний за випуск **Шиян Д.В.**

Редактор

Коректор

План 2018 р. Поз №. 190 ЕВ

Підп. до друку   Формат 60х90 1/16. Папір ТАТРА. Друк RISO

Ум. друк. арк. Обл. – вид. арк. Тираж 200 прим. Зам. №

---

*Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої
справи **Дк №481 від 13.06.2001 р.***

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61001,
м. Харків, пр. Науки, 9а.